

Zaman?n Niteli?ini Belirleme Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Zaman?n Niteli?ini Belirleme Anketi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33558>

Özet

Zamanın Niteliğini Belirleme Anketi, babaların 3-6 yaş grubundaki çocuklarıyla geçirdikleri zamanın niteliğini ölçmek ve bu niteliği geliştirmeye yönelik bir araç olarak doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Bu anket, özellikle erken çocukluk dönemindeki **baba-çocuk etkileşiminin** kalitesini değerlendirmeyi hedeflerken, babalık rolünün gelişimsel süreçteki önemine odaklanmaktadır. Ölçek, ebeveynlerin çocuklarıyla geçirdikleri zaman ne kadar verimli ve eğitici kullandıklarını öz bildirim yoluyla değerlendirmeyi sağlar.

Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme ile yanıtlanmakta olup, cevaplar 1 (tamamen aykır) ile 5 (tamamen uygun) arasında değişmektedir. Anketin geliştirilmesi ve ilk güvenilirlik çalışmaları, 50 babadan oluşan bir örneklem kullanılmış ve zaman içinde tutarlılık test-tekrar test yöntemiyle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Zamanın niteliği, baba-çocuk ilişkisi, erken çocukluk eğitimi, ebeveynlik, psikolojik ölçek, gelişimsel psikoloji.

Yazarlar

Perihan ÜNÜVAR

Amaç

Bu anketin temel amacı, babaların 3-6 yaş aralığındaki çocuklarıyla geçirdikleri zamanın niteliğinden ziyade, bu zamanın **eğitimsel**, **duygusal** ve **gelişimsel** açıdan ne kadar nitelikli olduğunu belirlemektir. Ölçek, babaların çocuklarına görgü kuralları öğretme, bakım duygusunu tatma ve onlara pozitif bir **model olma** gibi kritik rolleri ne ölçüde yerine getirdiklerini ölçer.

Elde edilen veriler, baba-çocuk etkileşim kalitesini artırmaya yönelik müdahale programlarının geliştirilmesine rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, babalık becerilerinin geliştirilmesi ve erken çocukluk döneminde sağlıklı ebeveyn-çocuk bağlarının kurulması için bir değerlendirme aracı olarak tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, doğrudan **baba-çocuk etkileşimi** sırasında ortaya çıkan davranışsal ve iletişimsel kalıpların niteliği yapısını ölçmektedir. Bu yapı, babanın çocuğa model olma, çocuğu destekleme, sosyal beceriler öğretme ve duygusal yakınlık kurma gibi boyutları içermektedir.

Maddeler, babaların çocuklarının **gelişimini destekleyici** aktif rollerini yansıtmaktadır.

Ölçülen temel yapısal bileşenler, babanın çocuğun öğrenme sürecine katılımını, nezaket kurallarını uygulamadaki model rolünü ve çocuğun duygusal ihtiyaçlarına karşı gösterdiği duyarlılığı kapsamaktadır. Bu nitelikli zaman, çocuğun sosyal ve duygusal gelişimine katkıda bulunan yapılandırmaları ve olumlu etkileşimleri ifade eder.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilme sürecinde kaynakta spesifik bir **geçerlik** çalışmasına dair detaylı bilgi sunulmamıştır. Geliştirme aşamasında, genellikle uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliğinin sağlanması hedeflenir. Ancak, bir psikolojik ölçeğin akademik standartlara uygun olması için genellikle kapsam geçerliği (içeriğin ölçülmek istenen yapıyı ne kadar temsil ettiği) ve yapı geçerliği (ölçeğin teorik yapıyı ne kadar doğru ölçtüğü) çalışmaları yapılması beklenir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** çalışmaları, 50 babadan oluşan bir örneklem üzerinde **test-tekrar test** yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar üretip üretmediğini değerlendirir. Uygulama, 4 hafta arayla iki kez yapılmıştır.

Elde edilen verilerin tutarlılığı, **Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı** hesaplanarak incelenmiştir. Bu istatistiksel analiz, ölçeğin zaman içinde ne kadar istikrarlı sonuçlar verdiğini belirlemek için kritik öneme sahiptir. Kaynakta ayrıca, güvenirlilik çalışmaları "Empatik Beceri Ölçeği" başlığı altında belirtilmesi, bu çalışmanın ilgili tezin bir bölümünü veya alt ölçeğini işaret edebileceğini düşündürmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal boyutların ortaya çıkarmak amacıyla yapılmış bir **faktör analizi** bilgisine kaynakta doğrudan yer verilmemiştir. Geliştirme ölçeklerinde genellikle maddelerin hangi alt boyutları temsil ettiğini belirlemek için **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) veya teorik modelin doğruluğunu test etmek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) yöntemleri kullanılır. Ölçeğin, babalık davranışlarının farklı niteliklerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmesi muhtemeldir.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=tamamen aykırı - 5=tamamen uygun)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Babalar (Fathers)

Age Group: 3-6 yaş grubundaki çocukların babaları

Population Details: Güvenirlilik çalışması için 50 babadan oluşan bir örneklem kullanılmıştır.

Test Methodology: Öz bildirim anketi (Self-report questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik becerileri, test-tekrar test güvenilirliği, Pearson Korelasyon Katsayısı, gelişimsel psikoloji, babalık, Selçuk Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Perihan ÜNÜVAR (Sorumlu Yazar).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Perihan Ünüvar'ın 2008 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladığı doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlı kullanımı için **sorumlu yazar** ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım ücreti veya telif haklarına dair ek bilgi kaynakta bulunmamaktadır.

Kaynaklar

Ünüvar, P. (2008). *Babaların 3-6 yaş grubu çocuklarıyla geçirdikleri zamanın niteliğini belirleme ve geliştirme* (Doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Tezin resmi YÖK linki: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: [zamanin-niteligini-belirleme-anketi-toad.pdf](#)

Zamanın Niteliğini Belirleme Anketinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

- 1 Çocuğuma günlük konuşma ve görgü kuralları ile ilgili açıklamalar yaparım
- 2 Başarabilecekleri için verip başarıyı tatmasını sağlarım
- 3 Birlikte bir kitap seçip ve onu kucağıma alarak kitabı okur, ya da anlatırım
- 4 Konuşmalarında beni model almaya çalışır ve sözlerime dikkat ederek konuşurum.
- 5 Nezaket ve görgü kurallarını kendim uygulayarak model olmaya çalışırım

ARABPSYCHOLOGY.COM